

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

1. สรุปผล

การบริหารงานวิชาการ ถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารการศึกษา ทั้งนี้เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาก็คือ การจัดการศึกษา คุณภาพมาตรฐานของสถานศึกษาจึงอยู่ที่งานด้านวิชาการ ซึ่งประกอบด้วย งานด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การจัดบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การจัดเสริมงานด้านวิชาการ และมีขั้นการวางแผนงานด้านวิชาการ ขั้นการจัดและดำเนินการและขั้นส่งเสริมและติดตามผลด้านวิชาการ หลักการบริหารงานด้านวิชาการ งานวิชาการเป็นงานที่มีขอบข่ายกว้างขวาง งานวิชาการในโรงเรียน จึงเป็นงานหลักในการพัฒนาคุณภาพและการบริหารที่สำคัญร่วมกันที่จะนำไปสู่การบริหารงานด้านวิชาการปัจจุบันการวางแผนหรือการจัดการในการบริหารวิชาการได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการกำหนดแนวทางการพัฒนาสถานศึกษา โดยมุ่งใช้หลักวิชาการบริหารมาเป็นเกณฑ์ เพื่อเป็นแนวทางเพื่อการดำเนินงานให้สามารถแก้ไขปัญหา ความต้องการของชุมชน เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนและมีประสิทธิภาพ

จากสภาพการณดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาว่าทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีต่อปัญหาในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 เป็นอย่างไร แตกต่างกันหรือไม่ มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการอย่างไร ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก ในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ต่อไปในอนาคต

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ คือ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีต่อปัญหาในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารของโรงเรียนขนาดเล็ก ในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 จำนวน 32 คน และครูผู้สอนของโรงเรียนขนาดเล็ก ในเขตพื้นที่การศึกษา

แม่ฮ่องสอน เขต 1 จำนวน 113 คน รวม 145 คน ซึ่งมาได้โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) แบบจับสลาก

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. ผู้บริหารและครูผู้สอนในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ส่วนใหญ่เป็นผู้ชาย มีอายุ 31-40 ปี มีวุฒิทางการศึกษาปริญญาตรี เป็นครูผู้สอน มีประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ 1-5 ปี

2. ครูผู้สอนมีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก ในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ดังนี้ คือ

2.1 ด้านการจัดหลักสูตร

ครูผู้สอนมีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารงานวิชาการด้านการจัดหลักสูตรของโรงเรียนขนาดเล็ก ในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ มีปัญหาในการวิเคราะห์มุ่งจุดหมายของหลักสูตรเพื่อนำมาปรับแผนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น มีปัญหาในการปรับปรุงหลักสูตรตามความเหมาะสม มีปัญหาในการศึกษาเอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 สาระแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ มีปัญหาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษา มีปัญหาในการวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัญหาของสังคม ชุมชนและท้องถิ่น มีปัญหาในการส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีปัญหาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหลักสูตรสถานศึกษา มีปัญหาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของหลักสูตรสถานศึกษา มีปัญหาในการวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับความต้องการของสังคม ชุมชนและท้องถิ่น มีปัญหาในการส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้อื่นๆ มีปัญหาในการเสนอแผนจัดการเรียนรู้ก่อนการเรียนการสอน มีปัญหาในการจัดประชุมครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มีปัญหาในการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้เป็นระบบ มีปัญหาในการกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนจากความต้องการของชุมชนท้องถิ่น มีปัญหาในการตรวจแผนการจัดการเรียนรู้ มีปัญหาในการรวบรวมข้อมูล สารสนเทศเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้เป็นปัจจุบัน มีปัญหาในการกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนจากความต้องการของชุมชน มีปัญหาในการเปิดโอกาสให้คณะครูและบุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการ

พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีปัญหาในการกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนจากสภาพปัญหาของท้องถิ่น มีปัญหาในการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

2.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน

ครูผู้สอนมีทักษะเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนขนาดเล็ก ในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ มีปัญหาในการวิเคราะห์ผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอน มีปัญหาในการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสอนแบบเน้นกระบวนการ มีปัญหาในการส่งเสริมกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น มีปัญหาในการส่งเสริมให้ครูวิเคราะห์พฤติกรรมเด็กเป็นรายบุคคล มีปัญหาในการสนับสนุนให้ครูใช้สื่อประกอบการสอน มีปัญหาในการส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการสอนซ่อมเสริมแก่นักเรียนที่มีปัญหาด้านการเรียนรู้ มีปัญหาในการจัดครูเข้าสอนโดยคำนึงถึงความสามารถ มีปัญหาในการจัดครูเข้าสอนโดยคำนึงถึงความรู้ มีปัญหาในการเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน มีปัญหาในการส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการสอนซ่อมเสริมแก่นักเรียนเรียนดี มีปัญหาในการสนับสนุนงบประมาณเพื่อผลิตสื่อการเรียนการสอน มีปัญหาในการส่งเสริมให้ครูทำวิจัยชั้นเรียน

2.3 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน

ครูผู้สอนมีทักษะเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารงานวิชาการด้านการวัดและประเมินผลการเรียนของโรงเรียนขนาดเล็ก ในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ มีปัญหาในการวิเคราะห์เครื่องมือในการวัดผลและประเมินผลในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีปัญหาในการตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบหรือข้อสอบ มีปัญหาในการมีแบบทดสอบที่เน้นการแก้ปัญหา มีปัญหาในการมีแบบทดสอบที่เน้นการคิด มีปัญหาในการปรับปรุงเครื่องมือในการวัดผลและประเมินผลในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีปัญหาในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลให้เป็นระบบ มีปัญหาในการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ มีปัญหาในการวัดผลตรงตามข้อกำหนดของหลักสูตร มีปัญหาในการประเมินผล สอดคล้องกับจุดประสงค์ มีปัญหาในการส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผลการเรียนโดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง มีปัญหาในการวางแผนดำเนินการวัดผลและประเมินผลอย่างเป็นระบบ มีปัญหาในการให้ความรู้แก่ครูตรงตามข้อกำหนดของหลักสูตร มีปัญหาในการให้ความรู้ความเข้าใจแก่ครูเรื่องการวัดผลและประเมินผล มีปัญหาในการจัดเก็บแบบทดสอบหรือข้อสอบอย่างเป็นระบบ มีปัญหาในการให้ความรู้แก่ครูตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ มีปัญหาในการกำหนดแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการประเมินผลของสถานศึกษา มีปัญหาในการกำหนดระเบียบเกี่ยวกับการวัดผลของสถานศึกษา

2.4 ด้านการนิเทศภายใน

ครูผู้สอนมีทักษะเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก ในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ มีปัญหาในการกำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติการนิเทศภายในการศึกษา มีปัญหาในการประเมินผลการนิเทศภายในเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง มีปัญหาในการสำรวจสภาพปัญหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไปใช้ในการวางแผนการนิเทศภายในในโรงเรียน มีปัญหาในการทำความเข้าใจในเครื่องมือการนิเทศภายในการศึกษาร่วมกัน มีปัญหาในการประสานงาน ประสานคน และประสานเวลาเพื่อให้กิจกรรมการนิเทศภายในได้ดำเนินไปในทิศทางเดียวกัน มีปัญหาในการนำผลการประเมินมาปรับปรุงการนิเทศภายในการศึกษา มีปัญหาในการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการนิเทศภายในการศึกษา มีปัญหาในการชี้แจงเรื่องรูปแบบการนิเทศภายในการเรียนการสอนในโรงเรียน มีปัญหาในการสร้างความตระหนักให้บุคลากรเห็นความสำคัญของการนิเทศภายในการศึกษา มีปัญหาในการชี้แจงเรื่องวัตถุประสงค์การเรียนการสอน

3. ผู้บริหารมีทักษะเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก ในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ดังนี้ คือ

3.1 ด้านการจัดหลักสูตร

ผู้บริหารมีทักษะเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารงานวิชาการด้านการจัดหลักสูตรของโรงเรียนขนาดเล็ก ในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ มีปัญหาในการวิเคราะห์มุ่งจุดหมายของหลักสูตรเพื่อนำมาปรับแผนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น มีปัญหาในการศึกษาเอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 สารแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ มีปัญหาในการปรับปรุงหลักสูตรตามความเหมาะสม มีปัญหาในการส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีปัญหาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหลักสูตรสถานศึกษา มีปัญหาในการจัดประชุมครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มีปัญหาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของหลักสูตรสถานศึกษา มีปัญหาในการส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้อื่นๆ มีปัญหาในการเสนอแผนจัดการเรียนรู้ก่อนการเรียนการสอน มีปัญหาในการวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัญหาของสังคม ชุมชนและท้องถิ่น มีปัญหาในการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้เป็นระบบ มีปัญหาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษา มีปัญหาในการกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนจากความต้องการของชุมชนท้องถิ่น มีปัญหาในการวิเคราะห์

ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับความต้องการของสังคม ชุมชนและท้องถิ่น มีปัญหาในการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้เป็นปัจจุบัน มีปัญหาในการตรวจแผนการจัดการเรียนรู้ มีปัญหาในการกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนจากความต้องการของชุมชน มีปัญหาในการกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนจากสภาพปัญหาของท้องถิ่น มีปัญหาในการเปิดโอกาสให้คณะครูและบุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีปัญหาในการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

3.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน

ผู้บริหารมีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนขนาดเล็ก ในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ มีปัญหาในการวิเคราะห์ผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอน มีปัญหาในการส่งเสริมให้ครูวิเคราะห์พฤติกรรมเด็กเป็นรายบุคคล มีปัญหาในการส่งเสริมกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น มีปัญหาในการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสอนแบบเน้นกระบวนการ มีปัญหาในการสนับสนุนให้ครูใช้สื่อประกอบการสอน มีปัญหาในการจัดครูเข้าสอนโดยคำนึงถึงความรู้ มีปัญหาในการจัดครูเข้าสอนโดยคำนึงถึงความสามารถ มีปัญหาในการเขียนชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน มีปัญหาในการสนับสนุนงบประมาณเพื่อผลิตสื่อการเรียนการสอน มีปัญหาในการส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการสอนซ่อมเสริมแก่นักเรียนที่มีปัญหาด้านการเรียนรู้อยู่ มีปัญหาในการส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการสอนซ่อมเสริมแก่นักเรียนเรียนดี มีปัญหาในการส่งเสริมให้ครูทำวิจัยชั้นเรียน

3.3 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน

ผู้บริหารมีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารงานวิชาการด้านการวัดและประเมินผลการเรียนของโรงเรียนขนาดเล็ก ในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ มีปัญหาในการวิเคราะห์เครื่องมือในการวัดผลและประเมินผลในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีปัญหาในการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ มีปัญหาในการให้ความรู้แก่ครูตรงตามข้อกำหนดของหลักสูตร มีปัญหาในการวัดผลตรงตามข้อกำหนดของหลักสูตร มีปัญหาในการมีแบบทดสอบที่เน้นการคิด มีปัญหาในการปรับปรุงเครื่องมือในการวัดผลและประเมินผลในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีปัญหาในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลให้เป็นระบบ มีปัญหาในการให้ความรู้แก่ครูตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ มีปัญหาในการประเมินผล สอดคล้องกับจุดประสงค์ มีปัญหาในการมีแบบทดสอบที่เน้นการแก้ปัญหา มีปัญหาในการตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบหรือข้อสอบ มีปัญหาในการกำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประเมินผลของสถานศึกษา มีปัญหาในการให้ความรู้

ความเข้าใจแก่ครูเรื่องการวัดผลและประเมินผล มีปัญหาในการวางแผนดำเนินการวัดผลและประเมินผล
 อย่างเป็นระบบ มีปัญหาในการกำหนดระเบียบเกี่ยวกับการวัดผลของสถานศึกษา มีปัญหาในการ
 จัดเก็บแบบทดสอบหรือข้อสอบอย่างเป็นระบบ มีปัญหาในการส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผลการ
 เรียน โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง

3.4 ด้านการนิเทศภายใน

ผู้บริหารมีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศภายในของ
 โรงเรียนขนาดเล็ก ในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้
 คือ มีปัญหาในการสำรวจสภาพปัญหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไปใช้ในการวางแผน
 การนิเทศภายในในโรงเรียน มีปัญหาในการกำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติการนิเทศภายในการศึกษา
 มีปัญหาในการสร้างความตระหนักให้บุคลากรเห็นความสำคัญของการนิเทศภายในการศึกษา
 มีปัญหาในการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการนิเทศภายในการศึกษา มีปัญหาในการประเมินผล
 การนิเทศภายในเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง มีปัญหาในการชี้แจงเรื่องวัตถุประสงค์การเรียนการสอน
 มีปัญหาในการทำความเข้าใจในเครื่องมือการนิเทศภายในการศึกษาร่วมกัน มีปัญหาในการประสานงาน
 ประสานคน และประสานเวลาเพื่อให้กิจกรรมการนิเทศภายในได้ดำเนินไปในทิศทางเดียวกัน
 มีปัญหาในการนำผลการประเมินมาปรับปรุงการนิเทศการศึกษา มีปัญหาในการชี้แจงเรื่องรูปแบบ
 การนิเทศภายในการเรียนการสอนในโรงเรียน

4. ผู้บริหารและครูผู้สอนมีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารงานวิชาการของ
 โรงเรียนขนาดเล็ก ในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ดังนี้ คือ

4.1 ด้านการจัดหลักสูตร

ผู้บริหารและครูผู้สอนมีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารงานวิชาการด้านการจัด
 หลักสูตรของโรงเรียนขนาดเล็ก ในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 เรียงตามลำดับจากมากไป
 นาน้อย ดังนี้ คือ มีปัญหาในการวิเคราะห์มุ่งจุดหมายของหลักสูตรเพื่อนำมาปรับแผนการสอนให้
 เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น มีปัญหาในการปรับปรุงหลักสูตรตามความเหมาะสม มีปัญหาใน
 การศึกษาเอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 สาระแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ
 มีปัญหาในการส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้แสวงหาความรู้ด้วย
 ตนเอง มีปัญหาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ
 หลักสูตรสถานศึกษา มีปัญหาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของ
 หลักสูตรสถานศึกษา มีปัญหาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับเป้าหมายของ
 หลักสูตรสถานศึกษา มีปัญหาในการวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัญหาของสังคม
 ชุมชนและท้องถิ่น มีปัญหาในการส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้

แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้อื่นๆ มีปัญหาในการจัดประชุมครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มีปัญหาในการเสนอแผนจัดการเรียนรู้ก่อนการเรียนการสอน มีปัญหาในการวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับความต้องการของสังคม ชุมชน และท้องถิ่น มีปัญหาในการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้เป็นระบบ มีปัญหาในการกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนจากความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น มีปัญหาในการตรวจแผนการจัดการเรียนรู้ มีปัญหาในการรวบรวมข้อมูล สารสนเทศเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้เป็นปัจจุบัน มีปัญหาในการกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนจากความต้องการของชุมชน มีปัญหาในการเปิดโอกาสให้คณะครูและบุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีปัญหาในการกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนจากสภาพปัญหาของท้องถิ่น มีปัญหาในการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

4.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน

ผู้บริหารและครูผู้สอนมีทักษะเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนขนาดเล็ก ในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ มีปัญหาในการส่งเสริมให้ครูทำวิจัยชั้นเรียน มีปัญหาในการสนับสนุนงบประมาณเพื่อผลิตสื่อการเรียนการสอน มีปัญหาในการวิเคราะห์ผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอน มีปัญหาในการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสอนแบบเน้นกระบวนการ มีปัญหาในการส่งเสริมกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น มีปัญหาในการส่งเสริมให้ครูวิเคราะห์พฤติกรรมเด็กเป็นรายบุคคล มีปัญหาในการสนับสนุนให้ครูใช้สื่อประกอบการสอน มีปัญหาในการจัดครูเข้าสอนโดยคำนึงถึงความสามารถ มีปัญหาในการส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการสอนซ่อมเสริมแก่นักเรียนที่มีปัญหาด้านการเรียนรู้ มีปัญหาในการจัดครูเข้าสอนโดยคำนึงถึงความรู้ มีปัญหาในการเชิญชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน มีปัญหาในการส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการสอนซ่อมเสริมแก่นักเรียนเรียนดี

4.3 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน

ผู้บริหารและครูผู้สอนมีทักษะเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารงานวิชาการด้านการวัดและประเมินผลการเรียนของโรงเรียนขนาดเล็ก ในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มีปัญหาในการวิเคราะห์เครื่องมือในการวัดผลและประเมินผลในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีปัญหาในการตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบหรือข้อสอบ มีปัญหาในการมีแบบทดสอบที่เน้นการแก้ปัญหา มีปัญหาในการมีแบบทดสอบที่เน้นการคิด มีปัญหาในการปรับปรุงเครื่องมือในการวัดผลและประเมินผลในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีปัญหาในการ

รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลให้เป็นระบบ มีปัญหาในการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ มีปัญหาในการวัดผลตรงตามข้อกำหนดของหลักสูตร มีปัญหาในการประเมินผล สอดคล้องกับจุดประสงค์ มีปัญหาในการให้ความรู้แก่ครูตรงตามข้อกำหนดของหลักสูตร มีปัญหาในการวางแผนดำเนินการวัดผลและประเมินผลอย่างเป็นระบบ มีปัญหาในการส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผลการเรียนโดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง มีปัญหาในการให้ความรู้แก่ครูตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ มีปัญหาในการให้ความรู้ความเข้าใจแก่ครูเรื่องการวัดผลและประเมินผล มีปัญหาในการจัดเก็บแบบทดสอบหรือข้อสอบอย่างเป็นระบบ มีปัญหาในการกำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประเมินผลของสถานศึกษา มีปัญหาในการกำหนดระเบียบเกี่ยวกับการวัดผลของสถานศึกษา

4.4 ด้านการนิเทศภายใน

ผู้บริหารและครูผู้สอนมีทักษะเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก ในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มีปัญหาในการสำรวจสภาพปัญหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไปใช้ในการวางแผนการนิเทศภายในในโรงเรียน มีปัญหาในการกำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติการนิเทศภายในการศึกษา มีปัญหาในการประเมินผลการนิเทศภายในเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง มีปัญหาในการทำความเข้าใจในเครื่องมือการนิเทศภายในการศึกษาร่วมกัน มีปัญหาในการประสานงานประสานคน และประสานเวลาเพื่อให้กิจกรรมการนิเทศภายในได้ดำเนินไปในทิศทางเดียวกัน มีปัญหาในการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการนิเทศภายในการศึกษา มีปัญหาในการนำผลการประเมินมาปรับปรุงการนิเทศภายในการศึกษา มีปัญหาในการสร้างความตระหนักให้บุคลากรเห็นความสำคัญของการนิเทศภายในการศึกษา มีปัญหาในการชี้แจงเรื่องรูปแบบการนิเทศภายในการเรียนการสอนในโรงเรียน มีปัญหาในการชี้แจงเรื่องวัตถุประสงค์การเรียนการสอน

5. ผู้บริหารและครูผู้สอนมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก ในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ดังนี้ คือ

5.1 ด้านการจัดหลักสูตร

ผู้บริหารและครูผู้สอนมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารวิชาการด้านการจัดหลักสูตรของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ ควรจัดทำบทเรียนสำเร็จรูปให้และจัดทำหลักสูตรแกนกลางสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก ในช่วงชั้นที่ 1 ควรลดกลุ่มสาระอื่นลงบ้างให้เน้นกลุ่มสาระวิชาต่อไปนี้ (1) ภาษาไทย (2) คณิตศาสตร์ (3) วิทยาศาสตร์ (4) สังคมศึกษา เพื่อแก้ปัญหาเด็กช่วงในช่วงชั้นที่ 1 อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ ควรจัดหลักสูตรที่เข้าใจง่ายและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสภาพแวดล้อม ควรปรับปรุง

หลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการและสภาพแวดล้อมของชุมชนเพื่อให้เกิดความเข้าใจและปฏิบัติได้ ควรรวมกลุ่มกันเพื่อดำเนินการจัดทำหลักสูตรเพื่อที่จะได้เป็นทิศทางเดียวกัน ควรมีการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ควรประยุกต์ใช้ทั้งหลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับสภาพของโรงเรียน ควรลดด้านเอกสารหลักสูตรลง ควรจัดทำหลักสูตรรวมเป็นเล่มเดียวกัน ควรจัดทำหลักสูตรเด็กชาวเขา ผู้เกี่ยวข้องและครูควรมีความเข้าใจหลักสูตร และหลักสูตรควรมีผู้มีความรู้ช่วยแนะนำดูแล

5.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน

ผู้บริหารและครูผู้สอนมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ ควรจัดทำแผนการเรียนรู้เพื่อโรงเรียนขนาดเล็ก ควรจัดทำแผนการเรียนรู้เพื่อโรงเรียนขนาดเล็ก ครูควรมีความรู้ ความสามารถตรงกับวิชาที่สอน ครูผู้สอนควรเน้นการอ่านและเขียนของเด็ก เพราะส่วนใหญ่เด็กเป็นชาวเขา สนับสนุนสื่อการเรียนการสอน ควรจัดการเรียนการสอนให้ตรงตามความต้องการของผู้เรียนและสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม ภาษาไทยควรเน้นการอ่าน การเขียน การคิดวิเคราะห์ คณิตศาสตร์ควรเน้นการแก้โจทย์ปัญหาแบบระคน วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมควรเน้นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ผู้สอนควรเน้นให้เด็กเป็นศูนย์กลางในการเรียนการสอน ควรเน้นการอ่านเขียนของเด็ก ควรจัดทำบัญชีสื่อการเรียนทุกชั้น และควรจัดทำแผนการสอนเด็กชาวเขา

5.3 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน

ผู้บริหารและครูผู้สอนมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารวิชาการด้านการวัดและประเมินผลการเรียนของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ ควรทำแบบทดสอบไว้ที่ สพท. เพื่อใช้สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก ควรจะมีแบบทดสอบของส่วนกลางทุกชั้นเรียน เพื่อเป็นมาตรฐาน การวัดผลควรดูจุดประสงค์และมาตรฐาน โดยไม่เน้นสภาพที่เป็นจริง ควรมีตัวอย่างการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลายให้โรงเรียนขนาดเล็กดูเป็นตัวอย่างและนำไปประยุกต์ใช้ ควรประเมินผลให้ตรงตามจุดประสงค์ ควรจัดทำข้อสอบเด็กชาวเขา ควรมีการตกซ้ำชั้น ควรมีการประเมินผลก่อน-หลังเรียน ต่อเนื่อง และนำผลการวัดประเมินมาปรับปรุงการเรียนการสอนดีขึ้น ควรเสนอวิธีการวัดและประเมินผลที่เป็นไปในแนวทางเดียวกันและมีขั้นตอนที่ไม่ซับซ้อน ควรมีการจัดประชุม/สัมมนา/อบรม เกี่ยวกับการวัดผล ที่สามารถนำมาใช้ในโรงเรียนได้เลย ควรวัดผลเชิงคิดวิเคราะห์ และควรให้ความรู้เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลที่เป็นมาตรฐานเดียวกันทุกโรงเรียน

5.4 ด้านการนิเทศภายใน

ผู้บริหารและครูผู้สอนมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารวิชาการด้านการนิเทศภายในของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ ควรลดเวลาอบรมด้านอื่นๆ เพื่อให้ครูมีเวลารับการนิเทศภายใน ควรจัดทำแบบนิเทศที่ครอบคลุมแบบย่อยๆ ที่เป็นทิศทางเดียวกันเพื่อนำไปประยุกต์ใช้สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก ควรดำเนินการนิเทศภายในอย่างต่อเนื่อง และควรมีการนิเทศภายในภายในอย่างสม่ำเสมอ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยครั้งนี้ อภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผู้บริหารและครูผู้สอนมีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก ในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 มากที่สุดของแต่ละด้าน ดังนี้ คือ มีปัญหาในการวิเคราะห์มุ่งจุดหมายของหลักสูตรเพื่อนำมาปรับแผนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น มีปัญหาในการส่งเสริมให้ครูทำวิจัยชั้นเรียน มีปัญหาในการวิเคราะห์เครื่องมือในการวัดผลและประเมินผลในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีปัญหาในการสำรวจสภาพปัญหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไปใช้ในการวางแผนการนิเทศภายในในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ วรเชษฐ์ จันทร์ภิรมย์ (2546) ที่ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน และพบว่า ปัญหาการบริหารด้านวิชาการด้านหลักสูตรคือ คุหาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำสาระต่างๆ ของหลักสูตรใหม่ ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการเรียนการสอน คือ สถานศึกษาขาดแคลนครู จำนวนครูไม่ครบชั้น ปัญหาทางด้านการบริหารงานวิชาการด้านการวัดและประเมินผล คือการวัดและประเมินผลไม่เป็นไปตามสภาพที่แท้จริง ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศภายในภายใน คือการขาดการวางแผนการนิเทศภายใน

2. ผู้บริหารและครูผู้สอนมีทัศนะเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก ในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = .05$ คือ มีปัญหาในการสนับสนุนงบประมาณเพื่อผลิตสื่อการเรียนการสอนซึ่งสอดคล้องกับ เฉลิมชัย อาภาสุวรรณ (2541) ที่ทำการวิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนที่ได้รับรางวัลชนะเลิศการจัดกิจกรรมวันประถมศึกษาแห่งชาติในจังหวัดสงขลา และพบว่า ทัศนะของครูผู้สอน ผู้บริหารโรงเรียนมีปัญหาในการปฏิบัติงานวิชาการในเรื่องการขาดสื่อ

การเรียนการสอนมากที่สุด ข้อเสนอแนะให้โรงเรียนจัดทำงบประมาณเพื่อเพิ่มสื่อการเรียนการสอนให้ความรู้แก่ครู

3. ผู้บริหารและครูผู้สอนมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก ในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 มากที่สุดของแต่ละด้าน ดังนี้ คือ ควรจัดทำบทเรียนสำเร็จรูปให้และจัดทำหลักสูตรแกนกลางสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก ควรจัดทำแผนการเรียนรู้เพื่อโรงเรียนขนาดเล็ก ควรทำแบบทดสอบไว้ที่ สพท. เพื่อใช้สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก ควรลดเวลาอบรมด้านอื่นๆ เพื่อให้ครูมีเวลารับการนิเทศภายใน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนขนาดเล็กมีบุคลากรจำนวนน้อย (2-3คน) ซึ่งไม่มีเวลาในการจัดทำแผนการเรียนรู้ที่ครอบคลุม อีกทั้งมีการอบรมบ่อยมากเกินไป ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการที่ใช้สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก โดยเฉพาะและจัดทำบทเรียนสำเร็จรูปเพื่อให้เป็นแนวเดียวกันในโรงเรียนขนาดเล็ก

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ควรวิเคราะห์จุดหมายของหลักสูตรเพื่อนำมาปรับแผนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น

1.2 ควรศึกษาเอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 สาระแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ

1.3 ควรปรับปรุงหลักสูตรตามความเหมาะสม

1.4 ควรส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

1.5 ควรจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหลักสูตรสถานศึกษา

1.6 ควรวิเคราะห์ผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอน

1.7 ควรส่งเสริมให้ครูวิเคราะห์พฤติกรรมเด็กเป็นรายบุคคล

1.8 ควรส่งเสริมกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น

1.9 ควรสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสอนแบบเน้นกระบวนการ

1.10 ควรวิเคราะห์เครื่องมือในการวัดผลและประเมินผลในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้

1.11 ควรส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้

1.12 ควรให้ความรู้แก่ครูตรงตามข้อกำหนดของหลักสูตร

1.13 ควรวัดผลตรงตามข้อกำหนดของหลักสูตร

1.14 ควรมีแบบทดสอบที่เน้นการคิด

1.15 ควรสำรวจสภาพปัญหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไปใช้ในการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน

1.16 ควรกำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติการนิเทศการศึกษา

1.17 ควรสร้างความตระหนักให้บุคลากรเห็นความสำคัญของการนิเทศการศึกษา

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

2.1 ควรศึกษาแนวทางในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก ในเขตพื้นที่การศึกษาทุกเขตในจังหวัดเชียงใหม่

2.2 ควรศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก ในเขตพื้นที่การศึกษาทุกเขตในจังหวัดเชียงใหม่